

Svjatoslav:
Novoletna.

*Dobro jutro, gospodar!
Skozi burjo, sneg, vihar
novo leto nosimo
in darov vas prosimo.*

*Ne kolačev in mesa,
le kos kruha črnega,
ne denarjev in blaga,
le veselja mladega.*

*Dobro jutro, gospodar,
le obupati nikar!
Novo leto nosimo,
svetlih časov prosimo.*

Magajna Bogomir:

Miška.

Strašno dolgo je od tistega časa, ko je imela Miška ošpice in oslovski kašelj — tri leta je od takrat in Miška se še komaj spominja, čeprav je bila tedaj stara že tri leta. Toda vse tisto ni bilo nič proti temu, kar se sedaj dogaja, sedaj, ko je že velika, ko ima polnih šest let, ko ima že dva meseca čez in še nekaj dni povrh, sedaj, ko že hodi v prvi razred, ko ji starejši bratec Lojze ne sme več reči smrklja, sedaj, ko je komaj

nekaj dni pred božičem. Miška strmi z velikan-skimi, plavimi očmi zdaj v mamico, zdaj v zdravnika. Iz teh velikanskih oči pa ji kar neprestano lezejo kot lešniki debele solze in se tam na licih mešajo z znojnimi kapljami. »Nič ne pomaga,« pravi zdravnik mami, »mala punčka mora v bolnišnico. Hudo pljučnico ima in poleg nje močno vnetje pljučne mreže.« Miška ne ve, kaj je pljučnica in pljučna mreža, ve samo to, da v bolnišnico ne mara. Šola traja še štiri dni. Ali bo mari hodil zdravnik v šolo namesto nje, ali bonato nje narisal ris-

bo o božičnem drevescu, ki jo mora oddati učiteljici zadnji dan pred božičnimi počitnicami? Kaj se zdravnik razume na šolo, risbo in učiteljico. In ali bo mari zdravnik namesto nje krasil božično drevo, sedaj ko sta z mamo že nakupili mahu, snega, zlatih jabolok, piškote, ovce, pastirje, Marijo, Jezusa, Jožefa, oslička, volička, svete tri Kralje in angelce. In

poleg tega ni ona sedaj več mala punčka. Odkar hodi Miška v šolo, leži mala punčka pozabljena tam v kotu. Svinčena bunka v glavi ji je pokvarjena, zato gleda z enim očesom navzgor, z drugim navzdol. Tisto punčko naj odpelje zdravnik v bolnišnico, ne pa njo, Miško.

Kot lešniki debele solze ji lijejo iz velikanskih modrih oči na rdeča, razprta ličeca in Miška zavpije naenkrat: »Neee jaaaaz neee greeem v boolniišnišniico«. Toda komaj zavpije tako, jo nekaj silno zbode tam za srčkom, kakor da bi kdo porinil nož skozi in skozi rebra. »Au, au, au!« — In jo zbada zopet in zopet. Zdravnik hitro pomeša prašek v čaj in Miška mora popiti, da ne bo bolelo. In res, kar naenkrat nič več ne boli. Zdravnik ji drži dlan na čelo, »Miška, saj v bolnišnici ne bo nič hudega. Videla boš, kako plešejo angelci na božični večer ringa - raja po šoli. Doma bi tega prav gotovo ne videla. Božično drevo bo tudi tam. Učiteljci pa bomo danes telefonirali, da je Miška bolna. Pravo gotovo te pride obiskat. V šoli pa boš lahko potem natanko pripovedovala, kaj si videla v bolnišnici.«

Zdravnik jo gleda tako lepo, da je Miški kar toplo pri srcu. »Malo punčko pa vzameš s seboj?« — Miška odkima počasi. Ne! Miška je že velika in se ne sme več igrati kakor kak majhen otrok. Miška ponosno pogleda brata, ki od vrat preplašen strmi nanjo: »Ti še nikoli nisi bil v bolnišnici, jaz pa bom, da veš.«

Ringa - raja, ringa - raja. Mama nese v naročju Miško na avtomobil. Za mamo stopa zdravnik. Stopajo v avtomobil. »Tudi jaz se bom peljal«, kliče brat od vrat. »Ti ostani doma in glej, da mi kaj ne zažgeš,« mu pravi mama. »Drrrrr, tu — tu,« — avtomobil drvi po cesti. Miška leži v maminem naročju in strmi v zdravnika. Zdravnik je prav tak kot je bil Miklavž, ki ji je zadnjič prinesel novo torbo in barvic. Prav tako brado ima. Če bi zdravnik imel še šilasto kapo s križem, pa bi bil pravi Miklavž. Pa tudi oče je imel brado, poprej ko je umrl in prav take črne oči. Miška strmi v zdravnika. Druge učenke imajo očeta, ona ga pa nima. Toda prav lahko bi tudi ona imela očeta in bi jo včasih spremil v šolo. »Vi, zdravnik, pridite k nam k meni in mamici. Jaz bi pa rada imela zopet očeta. Ali bi ne hoteli biti moj oče?« Mamica posluša te besede in strmi, pa tudi zdravnik. Zdravnik pa nič ne reče. Samo meni je pogledal v oči in se zelo na široko zasmel.

Ringa - raja, ringa - raja - avto se je že ustavil pred bolnišnico. Miški se vse v glavi vrti. Bolnišnica se ziblje, kakor da bi valovalo morje pod njo in se zibljejo vratar, sestre, zdravniki. Miška si stiska rokice na oči, tako se vse ziblje krog nje. Ringa - raja, ringa - raja. Nesejo jo po stopnicah in jo polože na posteljo. Joj, joj, kako se vse ziblje in vrti. »Sestra Judita, hitro obloge!« Miški stavijo obloge na čelo, na prsi, na noge. Joj, kako to dobro dé! Kar naenkrat se je postelja prenehala zibati. Miška odpre oči. Poleg postelje stoje mama, zdravnik in sestra Judita.

»Kako je, mala gospodična,« jo vpraša sestra Judita. »Dobro,« pravi Miška. »Nič več nisem pijana.« Imenitno se ji zdi, da ji je sestra Judita rekla gospodična. Še nihče ji ni rekel tako. Zdravnik naroča vestni Juditi, kake kapljice naj Miška dobiva. Sestra Judita je še lepša kot učiteljica v šoli. Če bi ji kdo privezal perutnice na rame, pa bi bila angel in bi lahko letala po zraku. Ringa - raja, ringa - raja! Odhaja mamica, odhaja zdravnik, odhaja sestra Judita. Miška bi ostala sama, Pa ni sama. Na sosedni posteljici zagleda fantka. Joj, kako bled in suh je ta fantek! Najbrž je kako leto mlajši od nje. Miška se predstavi:

»Jaz sem Miška. Kako je tebi ime?«

»Francek!«

»Imaš mamo?«

Francek odkima.

»Imaš očeta?«

Francek odkima: »Teto imam.«

»Revček si, da nimaš ne mame ne očeta. Jaz imam pljučnico. Pa tudi ošpice in oslovski kašelj sem že imela. Kaj pa tebe boli?« »Srce strašno boli.« Francek jo gleda plašno in si stiska rokice na srce. »Težko je na svetu, če človeka srce tako zelo boli,« si misli Miška in žalostno gleda na fantka. Ta se nasmehne. »Ti, Miška, si lepa kakor angelček,« pravi. »Jaz bom umrl. Ti pa ne boš umrla. Tam, kjer ti ležiš, je ležal Jožek, pa je umrl.«

Miško prevzame strah. »Kako pa je takrat, ko človek umre?«

»Oči zapre in naenkrat postane popolnoma blede kot sneg in nič več se ne premakne, ker so mu angelci odnesli dušo v nebo. Potem pa pride sestra Judita, prekriža ga na čelu, prižge svečo in moli očenaš. Potem pa ga odnesejo na pokopališče.«

»Pa kako veš, da jaz ne bom umrla?«

Francek odkima počasi: »Ne, ti ne boš umrla; vem.«

»A tebi, Francek, prinaša kdo piškotov, bonbonov in jabolk sem v bolnišnico?«

Francek odkima.

»Bom rekla moji mami, naj ti prinaša vsak dan piškotov, bonbonov in jabolk.«

Francku zažarijo oči v veselju in zdi se, kakor da so belomodrikasta ličeca nekoliko komaj, komaj vidno pordela. Sestra Judita prihaja, Prižgala je luč in natočila kapljice Miški in Francku. Potem so vsi trije dvignili roke in začeli moliti očenaš. Toda Miška ne more končati očenaša. Krčevito se zagrabi za posteljico. Vsa soba se vrti kot vrtiljak in v divjih vrtincih krožijo ona Miška, sestra Judita in Francek naokrog: ringa - raja, ringa - raja!

Sestra Judita prižiga svečke na božičnem drevesu. Božično drevo stoji v kotu sobe. Raste iz mahu visoko navzgor. Po mahu pa se pasejo ovce in pastirji žvižgajo na piščalke. Prav dobro se sliši, kako žvižgajo. Sveti trije Kralji korakajo skozi vrata v hlev. Zlate krone se jim lesketajo na glavah in Miška vidi prav dobro, kako vihte kadilnice in kako se kadi iz njih. »Poglej, mama,« pravi Miška, »kako mahata voliček in osliček z repom. Gori na nebu pa se vidi tista velika zlata zvezda repatica in sto drugih zvezd. Ali si dala piškote, bonbone in jabolka Francku?« Mama prikima. »Kako čudna je danes mama! Kadar govori, se čuje, kakor da bi govorila prav od daleč. Pa joka se. Saj ni treba jokati. Francek mi je povedal, da ne bom umrla. Glej, mama, kako se smeje Marija. Jezus pa je tako majhen, da bi ga jaz prav lahko zibala. Francek, ali si že pojedel piškote, bonbone in jabolka?«

Sestra Judita je vzela toplomer iz pazduhe. »Štirideset stopinj,« pravi zdravniku. Zdravnik stopa gori in doli mimo posteljice. Belo haljo nosi in velikanska brada se mu potresa: »Francek, če bi imel zdravnik šiljasto kapo s križem, pa bi bil sveti Miklavž.« Pa Miška se smeje, smeje na ves glas. Zdravniku raste na glavi velikanska kapa s križem prav do stropa. Pa je pastir zatrobil na rog vrh zelenega hriba. »Obloge, obloge, sestra Judita,« kliče zdravnik. »Miška, Miška, mene pa srce strašno boli, kliče Francek s sosednje posteljice. Glej, kako plešejo angelci, Francek, glej, glej, pa te ne bo bolelo srce.« Miška in Francek strmita v angelce.

»Ringa-raja, ringa-raja!
Teci z mano, Francek, teci,
teci!« Miška in Francek
planeta s posteljice — zdi
se tako — pograbit se za
roke — zdi se tako — in
drvita navzgor po zelenem
hribu.

»Miška, imaš peruti?«

»Imam, Francek, imaš
peruti?«

»Imam, Mahaj z njimi,
mahaj, mahaj, Miška!«

Zamahujeta s perutmi.

V začetku nočejo noge s tal,
z zelenega hriba. Potem
pa sta Miška in Francek
kar naenkrat v zraku. Za
ročice se držita in drvita
proti angelom pod nebo.
»Miška in Francek, ringa-
raja ringa-raja,« kličejo
angelci. Angelci ju obkolijo,
za roke ju potegnejo v svoj
krog in potem drve. Miška,
Francek, angelci, zvezda
repatice in vse zvezde in
plešejo nad jasicami: rin-
ga-raja, ringa-raja... Na
zemlji pa je videti pastirje,
ki žvižgajo na piščali, me-
ketajoče ovce, svete tri Kra-
lje, oslička, volička, jaslice, Jezusa, Marijo, Jožefa, mamó, zdravnika in
sestro Judito.

»Ia, ia, ia« riga osliček; »mu, mu, mov«, muka voliček. Zdravnik kima
z Miklavževo kapo; angelci pojejo glorio, mama se joka, sestra Judita
moli: Zdrava Marija... Sestra Judita teče navzgor po hribu in skuša
ujeti Miško v naročje. »Ne, ne«, kliče Miška. Miška beži pred sestro
Judito v krogu. Toda sestra Judita teče neprestano za njo. In naenkrat
ji zrastejo perutnice, požene se v zrak in jo ujame v naročje. Angelci se
preplašijo in beže s Francom visoko, visoko pod nebo. In z njimi bežijo repa-
tice in sto drugih zvezd visoko, visoko v nebo. »Miška, Miška«, kliče Francek
in potem ga naenkrat ni ne videti ne slišati. »Francek, Francek!«...

Sestra Judita beži z Miško k postelji. Hitro, hitro ji sleče srajčko.
»Ne, ne«, kliče Miška. Sestra Judita pa polaga Miško v globoko, globoko
morje. »Ko se Miška okoplje, ji bo minila vročina. Mislim, da je že višek,
in bo boljša še to noč,« pravi zdravnik mami. Miška se koplje v globo-
kem, globokem morju. Ni več videti zelenega hriba, ne pastirjev, ne ovčk,
ne oslička, volička, svetih treh Kraljev, Jezusa, Marije, Jožefa, angelcev,
repatice, zvezd in Francka. Le globoko, široko morje vsenaokoli. Nad
morjem pa je sklonjena sestra Judita in drži Miško, da bi je ne požrli
velikanski valovi. In z velikimi belimi perutmi zamahuje sestra Judita,
da bi sama ne padla v morje.

»Miška in Francek, ringa-raja, ringa-raja!«

Zjutraj se Miška prebudi prav takrat, ko je sonce pokukalo skozi okno. Miška se čudi. Skozi okno se beli na strehah in na hribu za njimi sneg. Potem zagleda Miška velik kup piškotov, bonbonov, jabolk in igrač na svoji mizici poleg postelje in zagleda velik kup piškotov, bonbonov, jabolk in igrač na Franckovi mizici. Potem zagleda Francka samega. Francek ima široko odprte oči in strmi gori v strop. Torej je Francek zbujen. Miška se splazi s postelje. V belo srajčko oblečena stopa z bosimi nogami k Francku. Z dvema prstoma prime njegovo bradico in jo potrese: »Francek, poglej, kaj vse ti ti je prinesla moja mama. Kaj tako žalostno gledaš, Francek! Ali te srček zelo boli?« Toda Francek

ne odgovarja. — Le v strop gleda in je popolnoma bel. Miška se čudi, čudi: »Čudno, da ne odgovarja. Saj ni mrtev. Če bi bil mrtev, bi imel zaprte oči.« Miška se čudi, čudi, da Francek ne odgovarja, toda v tem hipu se že odpro vrata in v sobo prikoraka sestra Judita z gorečo svečo v roki. Hitro odloži svečo na Franckovo mizico, potem zagrabi Miško v naročje in jo nese nazaj v posteljo. »O ti Miška, veš, da bi se lahko prehladila sedaj, ko si komaj ušla smrti!«

»Toda, sestra Judita, zakaj Francek ne odgovarja? Ali ga tako zelo srce boli?«

»Miška, Francek je umrl kar naenkrat, nekaj hipov poprej, ko si se ti prebudila.« Miška strmi v Francka in ne verjame, saj je Francek prav tak kot poprej. Toda sestra Judita mu tiho zapre oči in ga prekriza na čelo. In sedaj Francek nič več ne gleda, torej je res mrtev. Bel je kakor sneg in oči ima zaprte.

Sestra Judita sklene Miškini ročici v bogca in potem začneta moliti očenaš. Miški tečejo kot lešnik debele solze iz velikih modrih oči doli na ličeca. Potem vzame sestra Judita Francka v naročje in ga odnese iz sobe.

* * *

Vrata se zopet odpro in k Miški stopita mama in zdravnik. Bratec Lojze pa obstane pri vratih. Zdravnik je zelo, zelo resen. Roka, ki jo je položil Miški na čelo, trepeta: »Miška, rešena si. Mislili smo že, da odhajaš k angelcem.« »Tvoja učiteljica te je trikrat obiskala«, pravi mama, »pa je nisi poznala, Miška! Ne veš, koliko sem jaz pre jokala pri tebi.« Miška še čudi, čudi: »Jaz in Francek sva se šla z angelci ringaraja. Francek pa je sedaj bel kot sneg in ima zaprte oči. Francek pa ni imel ne očeta, ne mame in zelo, zelo ga je bolelo srce.« »Miška, jaz bom tvoj oče odslej in te bom spremljal, ko boš hodila v šolo,« pravi zdravnik. »Da in drugo leto boš ti pri nas za svetega Miklavža,« pravi Miška. »Viš, Miška, pa sem se le peljal z avtomobilom,« pravi bratec Lojze.

Ilustriral Dore Klemenčič.